

la senyera

CIUTADANIA - ESPORT - JOVENTUT - NOTICIES

Dels articles són responsables llurs
autors. No es retornen els originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ :
CARRER D' ALLADA, 34

Número solt: 15 cèntims
Anuncis i comunicats segons tarifa

JUSTOS I PECADORS...

Amb ocasió del crim comès pels entorns de Guíxols dies enera i del qual fou víctima el malaugurat jove N'Anicet Serrat, s'ha promogut un aldarull formidable. La llei, la «justícia històrica» s'ha posat, naturalment, en dansa, s'ha vist invocada, aplaudida i venerada per tothom. L'opinió pública, com en tots els cassos, ha dictat ja a l'unísson la sentència; sentència infallible, inexorable. D'ací d'allà han brotat com bolets de la terra, gestes enfurismades, desesperades, truculentes; gestes i actituds supremes, gegantines, dintre mateix de la seva arlequinesa; gestes que podrien semblar dictades per l'indignació i la repugnància si hom no veiés d'una hora lluny que no ho són més que per l'hipocresia i l'egoïsme i fins, tal vegada, per la vanitat. L'estigma brutal i pesat ha caigut damunt dels assassins. La societat, aquesta societat tan *justa i equitativa*, tan *pura i sincera i bona*, necessitava amagar el seu propi crim rera les espatlles d'un innocent. Un innocent, sí; perquè aquesta mateixa societat que ara condemna els qui, en un moment d'exaltació, d'inconsciència, mataren, és la que els ha ensenyat a matar, és la que els ha donat les armes amb que assassinar. Tots aquests qui ara criden i s'exalten i gemeguen davant del fet consumat, irreparable; tots aquests qui ara s'exclamen dolorosament i *sentida* per l'acte de salvatge crueltat, són els qui es miren amb indiferència la pèssima organització de l'humanitat. Són els qui, sempre, miren tan sols de la vida ço bell, ço poètic, ço còmode, ço satisfactori; són els qui, si gosen donar una ullada — aixecant-se per un breu instant — per damunt del fangueix, del llot en què és enfonsat el món i els homes, arroncen escèpticament les espatlles o en resten, encara, satisfets del podridor. Són els qui provoquen, o accepten o aproven les guerres (crim dels crims!), són tots aquells qui no volen veure, no volen combatre res més que els efectes de-

sastrosos de l'actual Societat, sens parar esment, per a res, en les fonts del mal.

El fall de la justícia (oh, la *justícia!*) serà donat. Els criminals, els assassins declarats, seran durament, exemplarment castigats. I nosaltres, mentrestant, tindrem dret a preguntar-nos una, dues, deu, cent, mil vegades: *Qui és el criminal?*; sí, qui és? Perquè, també, mentrestant, aquesta multitud que protesta i crida i aquesta «justícia» que condemna, restaran «conscientment» imperturbables davant de la preparació, de l'elaboració de nous crims, de nous delictes i de nous delinqüents. Veuran nèixer un infant enbolcallat de misèria i roïnesa i clouran els ulls per a no copsar l'espectacle que això representa. Oïran que puja des d'abaix, des de l'últim esglaó de les diferències socials un crit llastimós i esglaïador, confós amb el tuf de la brutícia i l'ignorància més bestial; veuran oprimits, explotats, escarnits, milers d'infants, futurs homes, futurs i presents esclaus. Es contemplaran com s'engendra dintre l'ànima d'aquestes despulles humanes que veiem arredoçades en els reconos o corrint de porta en porta l'alenada destructora de l'odi; observaran com, entre les muntanyes, en una masia, en un lloc qualsevol envoltat de poesia, bellesa i misticisme, es formen (manca d'instrucció) cors ineptes per a comprendre-la aquella poesia i bellesa; cervells impotents i vacil·lants, ànimes infecondes i instints salvatges i sanguinaris; veuran com arreu del món es respira opressió, prescripció, ignorància i misèria i callaran, acovardats, inútils, esperant, això sí, amb ànsia, el moment de l'esclat, el moment del crim per a punir-lo i reprobar-lo; el moment propici a cridar i a indignar-se de la seva pròpia obra. Mentres restringeixin i condemnin un criminal, veuran amb indiferència com se'n fan mil d'altres al seu entorn.

No coneixem els criminals, ni ens interessa

C.D.R.S.-A.E.P.
Rocher

conèixer-los. Una cosa, però, afirmem. I és que per més gran, per més monstruos que sigui el crim comès, hom no té dret a acusar a l'autor superficial del fet com a vertader culpable. Si aquesta Societat, aquestes multituds que ara declamen i gesticulen estúpidament i fictícia, s'examinessin detingudament el seu propi fons, estudiessin la procedència del delictes, no gosarien, amb honradesa, formular novament la llur acusació; per temor, al contemplar nua la veritat, d'acusar-se i condemnar-se ells mateixos com a únics i generals responsables de l'assassinat.

Nogensmenys, ningú, ara com ara, sembla decidit a perdonar al malaurat matrimoni un delictes que ni tan sols ha preparat ni portat a terme; del qual no és res més que l'estigmatitzat instrument; instrument, també ensems, de la baixesa i la maldat humanes. Obligant-nos a nosaltres, així, a romandre per sempre perplexes davant de l'intrincat i etern problema de qui són els justos i qui els pecadors...

EDUARD CULUBRET

Ja està armada (*)

Tinc interès en posar de relleu que la meua intenció no és pas demostrar l'existència de Déu. Qualsevol que hagi llegit detingudament el meu anterior comentari a l'article «Disquisicions» veurà que la *única* orientació de la meua rèplica era fer ressaltar que el *procés* d'argumentació seguit per Sunyer Capdevila, és *sofistic*. Insisteixo en aquesta afirmació, i per si no m'hagués explicat bé, exposaré el meu punt de vista d'una altra manera, en el fons igual.

Us venen demostrant que la idea és posterior a l'autor de la idea. Seguidament, l'autor, sense deixar-vos respirar, aplica la seva conclusió a Déu, i diu que «éssent Déu una idea, un pensament humà, etc. etc.» De manera que *deixa com a sentat* que Déu és una simple idea.

Com que no s'ha prè la molèstia de demostrar-ho, és obligatori interrompre: «Abans de tirar endavant, feu-me el favor de provar això que tan senzillament afirmeu: «Que Déu no és més que una idea». Un cop demostrat aquest punt, és lícit seguir el raonament en la forma que el desplega. Mentres no ho demostrí, no pot seguir argumentant.

Seria molt còmode emprendre únicament la demostració de ço que a un hom li convé, i voler obligar al llegidor a que admeti afirmacions gratuïtes, sense una ombra de demo-

tració. I en el cas que m'ocupa, provar que Déu no és més que una idea, no té pas una importància accessòria. Es precisament la matriu de la qüestió. Sense ella, el pseudo-raciocini del Sr. Sunyer no passa d'ésser un perfecte absurd.

* * *

Es curiós de remarcar que el company Culubret, inconscientment, està d'acord amb mi al notar aquesta falla essencial en l'escrit de Sunyer Capdevila. I si no, quina justificació tindria el seu article «En Tribuna Aliena», en el qual intenta provar que Déu no passa d'ésser una simple fantasia de l'home? Amb altres paraules intenta *completar* el raonament Sunyer Capdevila. Implícitament, Culubret té el bon sentit de reconèixer que aquesta demostració hi feia una falta vital, absoluta.

* * *

El meu propòsit al combatre «Disquisicions» acaba aquí. Però heus aquí que l'escrit signat Eduard Culubret també em convida a fer un comentari. (La polèmica engresca). Ben entès, com una qüestió apart.

Abandono, per raó de la llargada, la crítica del seu article baix un determinat aspecte, i em refereixo a la seva afirmació de que les idees no neixen per generació espontània; llur causa primera és sempre una sensació: òptica, sonora, tàctil, olorosa...

En aquest punt no desafinem pas. En canvi, m'agradaria que fóra una mica més consequent en les seves deduccions. Una petita mostra: «Si esteu conforme amb això, és a dir, amb que una cosa que no es vegi, ni es senti, ni se'n tingui absolutament cap noció real, no pot formar se'n idea, us veureu obligat a concedir-nos també que la idea divina en l'home és un absurd...»

Seguint aquest raciocini, jo em veuria obligat a acceptar *precisament tot el contrari* del que ell vol demostrar.

Si amb una cosa que no es vegi, ni es senti, ni se'n tingui cap noció real, no pot formar-se'n idea, i Déu — com ell diu més avall — «està relegat a la sola condició de *idea humana*», és evident que per *formar-se aquesta idea* s'ha necessitat que quelcom es vegés, o es sentís, o se'n tinguéss una noció real. I en aquest cas, la idea humana de Déu té un fonament real, suggerit per el món exterior, segons la seva lògica.

La qual cosa no és pas exactament lo que al ciutadà Culubret li interessava demostrar.

ANTONI ARMENSAL

(*) Vegint-se els numeros 9 i 11.

La rèplica a aquest article anirà en el pròxim número, N. de la R.

TRIBUNA LLIURE

Un català ens parla de Rússia

Joan Rosell ens havia promès uns moments de conversa sobre el viatge que féu a Rússia i l'hem anat a veure en el seu despatx de Redactor en cap de «Las Noticias». Està ocupadíssim, la darrera vaga general de Barcelona dona molta feina. Ens fa seure a l'altre costat de la seva taula. Van arribant qnartel·les i telegrams. La ploma inquieta, escursada, retoca.

Un cop de telèfon.

— És tot el de «darrera»? tanquem, doncs!

Una ullada al rellotge, són les tres de la matinada. Ens mira amb una rialla que travessa les seves ulleres de carei.

— Ara estic per vós. Què voleu que us digui de la meua estada a la U. R. S. S.?

— ...?

— Doncs bé, a vós que sou d'una comarca que té un aspecte netament federal, crec que us interessarà saber que, el que era abans l'Imperi Rus, centralista en extrem, ara és una gran República Federal. Millor dit, una federació d'estats lliures. Els soviets, que han orientat la política en un sentit diametralment oposat a la política zarista, no podien deixar de fer-ho en aquest caire de la mateixa, i han esquarterat en sis grans repúbliques el seu estat, o sigui: la pan-russa, la ucraniana, la blanc-russa, la transcaucàsica, la uzbeka i la truco-mana, que tenen per capitals, respectivament: Moscou, Karkov, Minsk, Tiflis, Samarkanda i Ackhabad.

Per si això fos poc, cada una d'aquestes repúbliques està dividida en sots-repúbliques i petits estats autònoms.

— ...?

— L'idioma? En temps dels Zars, era obligatori l'ensenyament únic del rus. Actualment, en cada nacionalitat ensenyen el seu idioma. I havent-hi com ha tantes races i sots-races dins de l'Unió, no us estranyarà que només un 57'3 per cent de la població parli el rus. Aquest problema, el de la llengua, va ésser una de les palanques que feren més força en l'enderroc de l'Imperi.

— Deuen estar filiatos en el partit comunista la majoria dels russos?

— Ben al contrari. Dels 140 milions d'habitants que té l'Unió, solament mig milió militen en el cos actiu del partit, i això que l'estat ocupa a quatre milions de funcionaris.

— ...?

— Dieu que us estranya; entrar actualment en el partit comunista ve a ésser com ingressar en una comunitat religiosa. A Rússia el partit comunista només admet als puritans de l'idea. Fixeu-vos només que Trotzki ha estat expulsat perquè «s'aburgesava».

— ...?

— La religió? Si, el comunisme combatéix amb totes les armes la religió, però s'ha de tenir en compte que en el fons no és a la religió en sí a qui ataca, sinó que, com sabeu, la religió ortodoxa tenia per cap suprem en la terra, el Zar. Per tant, atacant a la religió, indirectament ho fan a una cosa que pot recordar el règim tsarista.

— I, l'aspecte cultural?

— Ha millorat molt. Els llibres estan a l'abast de tots els «camarades», cosa que permet la seva difusió.

Allà vaig veure-hi una cosa que la crec única en el món. A Moscou hi ha un cenacle públic on cada dia es comenten els llibres que surten. En aquestes discussions, tothom que vol pot pujar a la tribuna per a fer de viva veu la crítica del llibre que es discuteix. Generalment és l'autor qui s'encarrega de defensar, també des de la tribuna, els seus punts de vista. Això fa que tot escriptor sigui al mateix temps orador.

En quant a les arts plàstiques i decoratives, hi ha una gran tendència a l'avantguardisme. Una demostració pràctica la trobareu en els films russos que actualment es projecten a Barcelona. Al seu costat l'anomenada tècnica alemanya no passa d'ésser una cosa vulgar.

— Conte-nos, si us plau, una anècdota de les que segurament us varen passar en un país tan racialment oposat al nostre.

— Home, què voleu que us digui, que a Moscou varen servir-me en un restaurant sopa amb trocets de glaç i ensiam amanit amb nata? però vaja, en recordo una.

Volia comprar-me una corbata i el «grajdanin» que m'acompanyava va dur-me a la botiga d'un jueu. Al fer-li la meua comanda, va quedar parat, allà ningú en porta, fa burges. Va ensenyar-me unes xalines negres que és el que acostumen a dur i encara quan no poden prescindir d'aquesta peça. Vaig dir-li que no m'agradava i que seguiria portant la que usava.

El jueu, bon comerciant, a la fi, com a excel·lent fill de la tribu de Judà que era, començà a remanar capces i capces fins que trobà una corbata ratllada de blanc i negre, era l'única que tenia.

— «Mireu «tovaritch», em sembla que és això el que desitjeu. La tinc encara de l'època del Zar. Aquesta gent amb les seves idees revolucionàries han perdut el gust de l'estètica. En aquell temps sí que hi havia gust en el vestir.»

La corbata causa de tants elogis era una d'aquelles que ací es troben a pesseta pels carrers!

F. JUANALS I DAGAS

Barcelona, Novembre 1930.

Noticiari

—La sessió municipal celebrada el dia 2 del corrent per la Permanent no revestí cap essencial importància.

—El moviment de població provincial durant el passat Octubre fou així: Naixements 482; defuncions 328; matrimonis 195.

—Per a l'hora en què surt aquesta edició, hom té anunciada una magnífica audició de sardanes a la plaça de González Hontòria.

—Des de fa alguns dies s'acomiaden de les nostres aigües bon nombre de les barques dites *vaques* degut a les exigents condicions a què per a la pesca han estat sotmeses.

—Sembla que, una vegada acabada la voreira en construcció al carrer Major, es procedirà immediatament a l'asfalt del mateix.

—Recentment, hem establert el canvi amb el simpàtic i valent setmanari *Opinem...* de Sitges.

—Dijous passat, celebrà una reunió al local de l'Econòmic Cine l'Associació de Música de la nostra vila.

—El dia 17 apareixerà un nou setmanari paral·lel·lègic intitolat «Ara».

—El consum de carn fou, el passat mes de Novembre, com segueix: 334 xais, 31 vedelles i 74 porcs, amb un montant de 22.323 quilos de carn.

El Campionat de Futbol

Resultats d'ahir: La Escala, 4. La Bisbal, 2. Farnés, 1. Figueres, 1; Olot, 5. Montgrí, 1

El partit jugat a casa nostra fou fàcilment guanyat per 5 gols a 1, marcats magníficament per Fernàndez (3) i Montañés (2). Els equips s'alinearen: Per el Palamós: Boix, Ribera, Dispés, Vilata, Rosalenc, Company, Goiri, Fernàndez, Montañés, X. i Ribas. Per el Cassà: Cabarrocas, Planas, Sais, Armengol, Grau, Gifre, Gruart, Tarrés, Pagés, Sabater i Pagés.

Del Palamós els millors: Rosalenc, Fernàndez, Company, Ribera i Goiri. Dels forans: Sais i Pagés.

	J.	G.	E.	P.	F.	C.	Punts
Figueres	7	4	3	0	20	6	11
Palamós	7	4	1	1	20	13	9
La Bisbal	7	3	2	2	13	11	8
La Escala	7	4	0	3	16	17	8
Cassà	7	3	0	4	13	18	6
Olot	7	3	0	4	18	15	6
Farnés	7	2	1	4	11	14	5
Montgrí	7	0	2	5	5	18	2

Llocs d'inscripció a "Palestra": Allada, 34; Royal-Bar; Casino El Port; Centre Federal; Casino L'Unió; Centre Econòmic; Café Perich.

"Palestra" a Palamós

Tal com hem vingut anunciant ahir tingué lloc en el Teatre Carmen l'iniciament de les tasques de Palestra a Palamós.

El nostre amic i col·laborador En Josep Mundet obrí l'acte saludant el distingit auditori i fent una breu presentació dels oradors que havien de pendre us de la paraula.

Seguidament ens explicà com sorgí l'iniciativa de portar Palestra a la nostra vila, les dificultats que s'han tingut de vèncer i la col·laboració desinteressada de «Penya Palamós» i d'alguns elements de «La Senyera».

També ens feu conèixer l'actuació de Palestra sota un aspecte general; el programa que havia d'imposar-se la Delegació de Palamós. Ens animà a l'unió per a portar a cap el millorament col·lectiu, assegurant que, una volta assolit «el dia en que Catalunya com un sol home voldrà, només aquell dia tindrà!».

A continuació el Sr. Isern Dalmau es congratulà d'assistir, com emporanés que és, al primer acte que Palestra organitza a l'Empordà. Exposà en vibrants parlaments l'aspecte social de Palestra, fent unes consideracions de Plató a Grècia i Fichte a Alemanya.

Ens exposà clarament que Palestra no és un partit polític més i comparà la seva finalitat a una arbreda d'infininitat de menes de plantacions, però que totes tenen les seves arrels a la mateixa terra i les branques a mercè de les corrents que les veïgen.

Seguidament la senyoreta Carme Espinosa es referí al camí que els temps moderns han portat en la vida dela dona, recomanant que desde la seva posició de promesa, esposa o mare poden i han de contribuir ben eficaçment a la reivindicació de Catalunya, cosa que no s'obté portant les quatre barres als moneders, etc.

Descrigué de manera eloquent com la dona sense deixar les feines de la cuina ni altres de la casa, pot desenrotllar aquesta bella tasca.

Per últim el Sr. Octavi parlà de l'aspecte patriòtic de Palestra. Ens recordà les «valents gestes del Dictador contra el fet essencial català, que ell mateix volent esmortuir, afirmava i confirmava encara més.

Feu una detallada apologia de l'ideari de «Palestra» palesant com tots els seus diversos aspectes anaven enfocats a l'enfortiment de l'ideal patriòtic del nostre poble i amb paraules vibrants i plenes de fervor catalaníssim ens convidà a actuar tots ben units.

Tots els oradors a l'acabar llurs parlaments foren llargament aplaudits. Es reberen varies adhesions entre elles la del «C. Ex. Mar i Muntanya» de Sant Feliu de Guixols amb l'assistència del directiu Sr. Bosch i Vinyals.-A.

REMARQUES

Retallem d'*El Matí* del dia 29 darrer:

«Estadi de Montjuic. Diumenge. Uzcudum contra Carnera. Barcelona és la ciutat dels obrers sense treball. Doncs, vegeu com s'hi despenen els diners. Vegeu els preus d'algunes localitats a la partida de boxa de diumenge:

Files 1 a 8, 150 pessetes.

Files 9 a 15, 100 pessetes.

Files 17 a 25, 50 pessetes.

¿Es lícit d'abandonar els pobres i malversar així els diners que els són necessaris?»

Ara de «La Rambla». «Tenim a la vista una fotografia publicada recentment per un diari gràfic local, al peu de la qual hi ha la següent llegenda:

«Aparato telefónico, fabricado en oro macizo, plata i piedras preciosas, regalado por la compañía telefónica italiana a S. S. el Papa Pío XI.»

Sense comentaris.»

***

ELS SOUS DE LA CASA REIAL

«Alava Republicana» escriu:

«Entre las desventajas de una monarquía respecto a una República figura la nómina de la familia real.

El sistema de gobierno monárquico es verdaderamente oneroso.

Nos vamos a referir exclusivamente a la monarquía española para no divagar demasiado.

No sabemos si habrá variado desde la primera dictadura hasta hoy el sueldo de las personas borbónicas que paga España, es decir, de menos a más.

Cuando Primo de Rivera asaltó el Poder, España pagaba a la casa real 25.800 pesetas diarias, o sea 1.075 pesetas por hora.

Los sueldos anuales o consignaciones por persona eran los siguientes:

	PESETAS
Rey	7.000.000
Príncipe de Asturias	500.000
Reina consorte	450.000
Reina madre	250.000
Infanta Isabel	250.000
6 infantes. a 150.000.	900.000
Infante don Gonzalo	65.416'62
Total	9.415.416'62

Para poder opinar sobre esta cifra y juzgar si es justa o exagerada, vamos a relacionarla con lo que perciben 3.766 familias:

Las personas reales afectadas por la lista civil ascienden a doce.

Las 3.766 familias, a razón de cinco personas por cada una, suponen 18.830 individuos.

El sueldo medio de una familia obrera es de 2.500 pesetas por año.

Multiplicando este sueldo por las 3.766 familias, tendremos un producto equivalente al sueldo de la familia real; es decir, que 12 personas ganan en un año tanto como 18.830.

Por patriotismo y por economía hay que abogar por la pronta desaparición de la monarquía española.»

Sagetes

(Trapaceries recollides al nostre correu)

Dues germanetes de «bastant altura», d'ulls dolços com un terço de sucre, sols llueixen el seu «tipo» en plé carrer major a la sortida dels balls cada diumenge.

Senyorettes: *buscan algo?*

—Un xicot *menoS* intel·ligent que elegant, ens ha confessat que certa rossa se'l mira en extrem, (per confessar certes coses es necessita ésser poc intel·ligent). El nom de la referida rossa no el diem per no perdre la seva amistat però cada any pel 24 de Setembre ens regala un caramel i per un caramel som capaços de sacrificar un secret.

—Tarja:

PACA ROSÓS LORD

R. S.

Combinar aquestes lletres de manera que donin el nom i cognom d'una simpàtica nena que viu en les proximitats de St. Joan.

La solució, en el número próximo.

—No em tinc per cap bon fisionomista, però el cas és que dissabte jugant a billar al Royal, un servidor de vostés s'adonà de la fesomia d'un jove (perdoni l'interessat) adornada amb unes *gates* i vaig dubtar uns moments de la seva intel·ligència (?) tant coneguda. «Penya 1»

—Retel·lem de la secció «refilets», de Clarinet:

«Conversa agafada al vol, davant de l'Hotel Peninsular, el dia de Tots Sants.

—Tú, ja has vist les banyeres de càn Carbó?

—Çom. En Carbó ven banyeres?

—No! home, no! vull dir aquelles forasteres que són de Palamós, que es diuen Banyeres i que són guapes i tant simpàtiques...»

—Carme? Pilar? Maria?

No saps senyor A. quina triar? Nosaltres les triariem totes tres!

Enric VINCKE

Palamós

Mangueres i Tubs Metàl·lics flexibles

Per a conducció de Aigua, Olis d'oliva i demés olis vegetals. Vins Alcohols, Quitrà, Vapor, Gas. Olis minerals, Bencina, Petrolí, Sorra Matèries grasses, Aire comprimit, Cables elèctrics, Ejes flexibles i tota mena de líquids a pressió o sense.

Aplicacions de l'Automòvil
(Carburador, escape, conta-kilòmetres grassa a pressió, etc.)

Mines - Ferrocarrils - Aviació i per a tota mena d'indústries.

Accessoris per a empalmar

MODERNA ESCOLA DE PIANO

Professor: R. CASAS

Lliçons particulars i a domicili

PALAMÓS

Bar-Restaurant SAN PACHO

PALAMÓS

AL COSTAT L'ESTACIÓ

Obert dia i nit. Habitacions amb aigua corrent
Cuina selecta. Especialitat amb els gelats.

Propietari: M. PUJOL Telèfon 26

DISPONIBLE

C.D.H.S.-A.E.P

Barcelona

URALITA

Agència amb dipòsit:

Joan SALA Carrer del Port, 1 i 3 - Palamós

EL MILLOR MATERIAL
PER A COVERTES